

26-J: quatre conseqüències doloroses per a l'esquerra

Enric Miravittlas / @esquerres

La victòria del PP el 26-J ha desfermat una crisi interna dins de l'esquerra espanyola. Els resultats electorals, tan inesperats com clarament favorables a la dreta, han obert un debat intern inevitable al PSOE i a Podem-EU. **"Per què?", es pregunten encara avui militants de les tres formacions.** La gestió del post 20-D i les negociacions d'investidura, la política d'aliances, el disseny de les campanyes electorals i fins i tot el lideratge ja han emergit com causes potencials, tant de la derrota dolça dels socialistes com del 'sorpasso' frustrat dels podemites. Ara bé, tots aquests factors, de naturalesa tàctica, eviten a l'esquerra de fer una dolorosa -però necessària- reflexió en clau estratègica sobre les conseqüències polítiques de la victòria repetida i ampliada del PP. Heus aquí unes quantes:

1. La corrupció no és un argument suficient per vèncer el PP a les urnes

En l'escenari post 20-D, pocs experts creien que Mariano Rajoy seria capaç de millorar els resultats electorals de forma rotunda. PSOE i Units Podem treballaven a partir de la hipòtesi segons la qual el ventall de casos de corrupció, que han continuat aflorant en el PP els darrers mesos i fins a la campanya electoral, acabaria passant factura. **No ha estat així. Una causa que pot ajudar a explicar-ho és que la corrupció i el frau, malgrat ser valorat com el segon problema més important per part dels electors,** ho és a molta distància del primer (l'atur, dades del CIS). Una realitat que s'ha mantingut estable en els darrers mesos i que és comuna a tots els votants, amb independència de quina sigui la seva opció política. La corrupció, ni ha mobilitzat més el vot de l'oposició, ni ha operat com a sostre electoral del partit de govern.

2. El suport a les polítiques d'austeritat no es redueix

La victòria del PP revela, de forma implícita, que la política econòmica d'ajust pressupostari no perd pistonada a l'opinió pública i fins i tot podria haver començat a sumar adhesions. Donada la manca de dades evolutives sobre el grau de suport a la política econòmica del govern, podem prendre la temperatura a la gestió governamental en aquest camp també indirectament, a través de la valoració sobre la situació econòmica. En aquest sentit, podem comprovar que la conjuntura econòmica no és ara percebuda de forma tan negativa com a l'inici del primer govern Rajoy. A principis de 2012, el 86,6% d'espanyols valorava la situació econòmica com a "dolenta o molt dolenta" (CIS). Al maig de 2016, aquest percentatge s'havia reduït fins al 68,1%. **Un indicador que hauria de fer reflexionar les forces polítiques d'esquerra, que caldria que esmercessin més esforços a contrarestar aquesta tendència.** L'esquerra ha de batallar per guanyar el relat sobre la sortida de la crisi: el debat no ha de girar al voltant de la robustesa del creixement econòmic; la qüestió és qui ha suportat el cost de generar-lo i com se n'han distribuït els beneficis (o sigui, les desigualtats). Des d'aquesta perspectiva, una minoria se n'ha beneficiat molt i ha contribuït poc i una majoria se n'ha beneficiat poc i ha contribuït molt.

3. L'esquerra encara no és percebuda com a alternativa de

govern

Units Podem va fer servir durant la campanya electoral l'experiència dels governs municipals de confluència com un actiu per a fer perdre la por a l'electorat indecís. El PSOE va plantejar la campanya afirmant-se com a partit de govern, apel·lant a la identitat i la història del partit per a contenir l'amenaça d'Units Podem. **Tanmateix, socialistes i podemites -per separat- estan lluny de ser percebuts com una opció alternativa al govern del PP.** L'experiència municipalista dels governs propers o integrats a l'espai d'Units Podem necessita quallar i mostrar-se com a eficaç. Aquestes eleccions, un any després de les municipals, li han arribat massa aviat. El PSOE, en canvi, necessita construir referents exitosos de socialdemocràcia que inspirin confiança a un elector que li ha girat l'esquena. I aquí els problemes no són menors: els dos exemples més notoris són el govern de França (que ha aplicat polítiques d'austeritat) o el de Susana Díaz a Andalusia (que si és fes servir de referent debilitaria el lideratge de Sánchez).

4. L'espai polític favorable al dret a decidir necessita créixer

El 26-J deixa encara una altra conseqüència política per a l'esquerra. **El dret a decidir, que va irrompre a Espanya de la mà del compromís de Podem amb els comuns a Catalunya pel 20-D, requereix ampliar el seu espai polític i transversalitzar-se en d'altres formacions d'abast espanyol.** Els resultats d'Units Podem són des d'aquest angle especialment febles, perquè són pitjors que el passat 20-D i perquè l'efecte de les victòries electorals a la perifèria ja ha estat descomptat pel PSOE. Els socialistes no se senten atrets per un element programàtic que de moment no demostra rèdits electorals addicionals.